

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Da vi fik bistandsloven i 1976, var den baseret på skønsprincippet. Det fandt man ud af gav anledning til en eksplosion både for så vidt angik udgifter og bureaukrati, der var skuffecirkulærer og tommelfingerregler, og ingen vidste til sidst, hvad der var ret.

Jeg vil gerne spørge Fremskridtspartiet, som nu vil tilbage til det ubetingede skønsprincip, hvor mange offentligt ansatte partiet er parat til at lade dette medføre. Hvor store offentlige udgifter vil man putte i sådan en ordning?

Det er et spørgsmål, jeg meget gerne vil have svar på i forbindelse med Fremskridtspartiets ordførerindlæg, for der er ingen tvivl om, at det vil være ren merbeskæftigelse. Det ville være utrolig bureaukratisk og vanskeligt at administrere, hvis man virkelig hele vejen igennem skulle gennemføre individualprincippet og vi overhovedet ikke måtte have nogen som helst generelle retningslinjer.

Hvis vi skal have nogle generelle retningslinjer, er jeg interesseret i, ligesom de andre ordførere: Hvor skal niveauet så ligge?

Formanden:

Så går vi tilbage til ordførerrækken.

Eva Kjer Hansen (V):

Før i tiden var det en ære at klare sig uden hjælp fra det offentlige; da var man for stolt til at tage imod almisser. Sådan er det ikke mere; nu finder vi det helt naturligt, at de, der ikke kan klare sig selv, skal hjælpes, og sådan må det være i et samfund som vores.

Men i Danmark er de sociale ydelser blevet til mere end et sikkerhedsnet for dem, der har svært ved at klare sig selv. Efterhånden er de fleste af os modtagere af offentlige ydelser. Med pensioner, kontanthjælp, dagpenge, børneydelser, studiestøtte og andet er vi alle blevet mere eller mindre afhængige af offentlig støtte.

Aldrig før har familien Danmark fået så mange sociale ydelser som nu, og aldrig før har systemet brugt så mange milliarder kroner bare til at administrere det sociale område. De samlede udgifter til sociale ydelser for 1989 er opgjort til 220 mia. kr. Det svarer til knap 43.000 kr. pr. indbygger, og hertil skal så lægges udgifter til administration af de sociale ydelser, der beløber sig til ca. 1.000 kr. pr. indbygger.

Men det er ikke bare økonomisk, at overførselsindkomsterne er blevet til et stort problem. Heller ikke menneskeligt har vi råd til til de mange i det passive forsørgelsessystem. Vi ved, at mange af dem, der overlades til passiv forsørgelse, men som godt kunne være på arbejdsmarkedet, føler sig udenfor og isoleret fra resten af samfundet. Og er der ikke brug for én, ja, så opstår der bare flere sociale problemer.

Vi ved også, at er man først havnet i det passive forsørgelsessystem, er det utrolig svært at bryde ud derfra igen. Derfor er det f.eks. glædeligt, at vi i Folketinget er enige om at prioritere højt, når det gælder uddannelsespladser og beskæftigelse til de unge.

Men hvordan kan vi overhovedet reducere overførselsindkomsterne? Fra flere sider er det blevet foreslået, at de sociale ydelser kunne gøres afhængige af den samlede husstandsindkomst. Bl.a. stilles i rapporten fra Kommunernes Landsforening spørgsmålet, om en arbejdsløs virkelig skal have arbejdsløshedsunderstøttelse, når hans kone tjener 700.000 kr.

Umiddelbart lyder det da meget besnærende, at f.eks. børnefamilieydelse og dagpenge skulle gøres afhængige af husstandsindkomst, men der vil også være mange problemer i det. For det første vil der være samspilsproblemer, det vil sige, at det i mange situationer ikke vil kunne betale sig økonomisk at arbejde eller at tjene mere. For det andet kan der være problemer med ligestillingen, hvis det i realiteten betyder, at mange kvinder mister retten til dagpenge. For det tredje kunne det at gå over til husstandsindkomst straffe indgåelse af ægteskab eller faste parforhold ved, at det økonomisk bedre kan betale sig at bo hver for sig. Og for det fjerde kunne det medføre mere socialt bedrageri, fordi flere vil snyde sig til at optræde som enlige, selv om de egentlig ikke er det. Vi kan ikke løse problemet med de store overførselsindkomster bare ved at beregne de forskellige ydelser efter husstandsindkomst.

I dag bliver ydelserne i stigende grad givet efter individualitetsprincippet, dvs. uanset ægteskabelig status, og det må være helt naturligt i forlængelse af ændringerne i familiemønstret nu, hvor kernefamilierne ikke mere er den altovervejende familieform, og i forlængelse af ændringerne i kønsrollerne gennem de sidste 20-30 år.